

OFFICIEEL GEDEBTE.

Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris
Generaal, van den 27sten mei 1828 no. 12.)
IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,
Overwegende de noodzakelijkheid dat het thans be-
staande reglement op de reis- en verblijfkosten der
officieren, enz., door een ander worde vervangen;
Gezien de consideratien en advies van het militair de-
partement, d.d. 13 juni 1827 no. 1065, op een aan
hetzelve door Hem Kommissaris Generaal medegedeeld
ontwerp;
Den Luitenant Generaal, Luitenant Gouverneur Gene-
raal gehoord, (advies 12 dezer no. 497);
Heeft goedgevonden en verstaan, te arresteren, zoo als
geschiedt bij deze, het navolgend

REGLEMENT op de reis- en verblijfkosten
der officieren, kadets en militaire ambtenaren.

Art. 1. In tijd van rust en vrede, zal geen officier,
of militair beambte, eene reis in kommissie, ten dienste
van den lande, aanspraak gevende op vergoeding van
reis- en verblijfkosten, mogen ondernemen, zonder uit-
drukkelijken last van den kommandant van het leger,
den chef van het militair departement, of van een of-
ficier, Generaal of Hoofd-officier, een groot kommando
voerende, alle welke verantwoordelijk zijn voor de nood-
zakelijkheid van den gegeven last, en bij afkeuring van
denzelven, de reis- en verblijfkosten, waartoe de reis-
order heeft aanleiding gegeven, aan den lande zullen
moeten te goed doen, zonder dat zij eenig verhaal zul-
len hebben op den genen, welke den last ten uitvoer
zal hebben gebracht.

Art. 2. In tijd van oorlog en in buitengewone en
dringende gevallen, zullen hoofd en andere officieren,
kommandanten zande van afdeelingen, bataillons, co-
lonnes, vestingen, forten, garnizoenen, posten en de-
tachementen, zich in persoon op reis mogen begeven,
of daartoe eene schriftelijke order aan hunne onderge-
schikten kunnen verleenen, onder hunne verantwoorde-
lijkheid en mits aan hunne onmiddelijke chefs ten spoedig-
sten van de noodzakelijkheid van den gegeven last doende
blijken, en daarop de goedkeuring van een der officieren
in art. 1 vermeld erlangende.

a. In deze gevallen zullen extra postpaarden kunnen
worden aangevraagd voor militairen, welke anderszins
daarop, ingevolge art. 7 hieronder, geen recht hebben.

b. Wanneer de bewegingen en reizen, het zij in kommissie
dan wel bij verplaatsing, binnen den omtrek van het too-
neel des oorlogs geschieden, geven dezelve ingevolge
art. 6 hieronder, geen regt op reis- en verblijfkosten.

Art. 3. Bij verplaatsing of verandering van garnizoen,
zal aan de officieren, kadets en militaire beambten, als-
mede aan hunne wettige huisvrouw en kinderen, eene ge-
schikte scheepsgelegenheid door de daartoe bevoegde ci-
viele autoriteit worden bevestigd; echter wanneer de ver-
plaatsing of verandering van garnizoen spoed vereischt,
dan wel wanneer er geene scheepsgelegenheid aanhan-
den is, of van dezelve geen gebruik kan worden ge-
maakt, zullen de officieren, generaal en andere hoofd-of-
ficieren, in art. 1 vermeld, autorisatie kunnen verleenen om
de plaats der bestemming over land te bereiken.

Art. 4. Aan over land reizende officieren, kadets en
militaire beambten, zal ten koste van den lande vergund
worden:

a. Langs de groote wegen, vrije postpaarden of transport-
middelen volgens hunne rangen.

b. Van den grooten weg af zijnde, of op groote wegen, al-
waar geene postpaarden zijn, transport-middelen.

Aan over zee reizenden eene geschikte scheeps-gelegen-
heid voor hen, hun gezin en vier bedienden voor een of-
ficier Generaal; twee voor een hoofd-officier; en een voor
elk ander officier, kadet en militair beambte, en de scheeps-
ruimte voor hunne bagagien, alles achtervolgens het be-
paalde bij art. 7 hieronder.

Art. 5. Gezegde militairen en beambten zullen kunnen
volstaan met de navolgende betaling voor de transport-mid-
delen, hun bij art. 7 hier onder toegestaan, en welke door
den lande, volgens dezelfde berekening, zullen worden ge-
rembourseerd, als:

a. Voor iederen koelie of drager 15 cents.
b. Voor een heeren paard (koeda aloes) 10 es
c. Voor een bedienden paard (koeda gladak) 5 es
d. Voor een pedatie of kar, gelijkstaande met 6
koelies, 15 es.
In stede van koelies of dragers, zal men op plaatsen,
alwaar dierse wegen bestaan, voor iedere 6 koelies eene kar
kunnen aanvragen.

Art. 6. Wanneer dezelve last bekomen om zich naar
het leger te veld te begeven, zullen zij regt hebben op
reis en verblijf-kosten tot en met den dag, dat zij bij hun
korp of te hunner bestemming aankomen, terwijl zij te
velde tijdelijk aanspraak op dagelden, of reis en verblijf-
kosten, kunnen maken.

Art. 7. Aan de in kommissie, dan wel bij gelegenheid
van verplaatsing of verandering van garnizoen reizenden,
worden de reis en verblijf kosten, de transportmiddelen,
de tafeldag voor over zee reizenden, en de scheeps-
ruimte voor hunne bagagien, volgens de onderstaande be-
palingen, te goed gedaan, en aan de over zee reizenden
geene andere schadeloosstelling, als de voor hen bij deze
bepaalde tafeldagden, in rekening geleden.

RANGEN EN AMBTEN	Reis- en verblijfkosten per dag	Verblijfkosten op dagen op wel-ke niet gereisd wordt per dag	Tafeldagden voor over zee reizenden per dag	Stellen post paarden	Rijpaarden	Bedienden	Koelies of dragers	Scheepsruimte voor de bagagien van over zee reizenden boven het tarief op de scheepsruimte.	
								Gehuwd	Ongehuwde
Voorsien Gen. Majoor	15	11	8	1	1	2	15	6	4
" " Kolonel	12	10	7	1	1	2	15	4	3
" " Luit. kolon. en Majoor	10	8	5	1	1	1	12	3	2
" " Kapitein	8	6	4	1	1	1	12	2	1
" " 1e en 2e luit.	7	5	4	1	1	1	12	2	1
" " Ridder	5	4	3	1	1	1	12	1	1
" " Direct. van een grootw. milit. hospit. en magazijn meester te Batavia, Samarang en Sourabaya	8	6	4	1	1	1	12	2	1
" " Direct. van een garniz. hospitaal, de overige magazijn meest. te kommiezen en apoth. verzorgers der groote milit. hospit.	5	4	3	1	1	1	12	1	1
Aan alle de overige gemeenlijken	1	1	1	1	1	1	12	1	1

De officieren der militaire administratie en van gezond-
heid genieten het bepaalde voor de rangen waar aan zij
geassimileerd zijn; de elken van den gemiddelden dienst
gelijk de kadets.

Art. 8. Mits de indemniteiten bij het laatst voorgaande
artikel toegestaan, zullen alle onkosten, hoegenaamd, zon-
der uitzondering, ook die van het rijtuig, door den rei-
zenden worden gedragen.

Art. 9. Wanneer bij verplaatsing of verandering van
garnizoen een officier, kadet, of militair beambte, over
land reist, op wegen, alwaar geene gouvernements post-
paarden gestationeerd zijn, en daar waar dezelve bestaan,
voor den genen, welke er geen regt op heeft, zal voor
zijne wettige huisvrouw en kinderen, hunne aangevraagd
en gedeclareerd worden, als: voor de wettige huisvrouw, een
paard, en de helft der koelies als voor haren man is toe-
gestaan; voor ieder kind boven de twalf jaren, insgelijks
een paard en twee koelies, en voor ieder kind beneden
de twalf jaren twee koelies.

Art. 10. Het zal aan alle officieren, welke adjudanten
hebben, vrijstaan, zich door dezelve op hunne reizen in
kommissie te doen vergezellen.

Adjudanten, of als zulke fungerende, welke met hunne
chefs reizen, genieten slechts 3 van de voor hunnen rang

bepaalde reis- en verblijfskosten en tafelgelden, zij hebben geen recht op een span wagen-paarden, edoch, genieten de volle transportmiddelen.

Art. 11. De dagen van vertrek en aankomst, geven het den aanspraak op de reis- en verblijfskosten in art. 7 aangevoren vermeld.

Art. 12. Over land reizende militairen en militaire beambten, in art. 7 hierboven vermeld, bij gelegenheid van verplaatsing of verandering van garnizoen, zullen in geval van ongedwongen verblijf op de eene of andere plaats, en niettegenstaande dezelve verlof hadden bekomen, om ergens te verblijven, geene aanspraak hebben op verblijfskosten.

Met postpaarden langs den grooten weg reizende, en zonder envoorziene ongelukken, minder dan 50 palen, en van den grooten weg af, minder dan 25 palen per dag afgelegd hebbende, zal hunne declaratie van reis- en verblijfkosten naar dien maatstaf worden gereduceerd door den Onder-Inspecteur, voor en aler dezelve ter liquidatie in-azenden. Onder deze berekening, vallen echter niet de dagen van verzuim.

woordig, reglement, zullen de Gouvernements postpaarden door de Residenten of andere daartoe bevoegde civiele Autoriteiten, zonder betaling, tegen een simpel regu, verstrekt worden; alle de overige transportmiddelen hun door gezegde civiele autoriteiten te verleen, en op welke zij krachtens meergemeld art. 7 hier voren aanspraak hebben, moeten door hen dadelijk na de verstrekking worden voldaan, achtervolgens de bepaalde indemniteiten bij art. 5 hierboven, om te gelijker tijd met hunne declaratie van reis- en verblijfskosten te worden gelijkwidderd en geordonnanceerd.

Art. 14. Gedurende twintig volle dagen, na de aankomst op de plaats der bestemming, voor de in commissie reizenden; en gedurende acht volle dagen voor die genen, welke verplaatst worden, of van garnizoen veranderen, zullen de verblijfkosten, bij art. 7. hiervoren bepaald, worden genoten, terwijl dezelve, na ommeekomst van deze tijdstippen, geheel vervallen.

Art. 15. Staf en andere officieren, welke indemniteiten van foudrage genieten, zullen geene reis- en verblijfskosten mogen declareren, dan wanneer zij zich verder dan 12 mijlen afstands van hunne vaste verblijfplaatsen of garnizoenen verwijderen.

Art. 16. In alle orders en autorisaties tot het onder-
werpen van reizen, zal worden bepaald of de reizen heen
en terug over zee of over land worden verricht.
De kosten van de reizen, welke tot de reis behooren.

Art. 17. Het is bij deze ten strengste aan over land in dienst reizende officieren verboden, om anderen, die niet tot hunne zending of tot hun gezin behooren, of parti-

culieren (hunne lijfbedienden hiervan uitgezonderd) transport te verleenen, sub poene van het dubbelde van het koninklijke voor de verstrekking van postpaarden, voor den in contraventie afgelegden afstand, te moeten betalen.

Art. 18. Er zal in geen geval voorschot worden verleend op de te goed te maken reis- en verblijfkosten, noch voor de voortvloeiing der transportmiddelen; echter, zoe eene reis langer dan eene maand moet duren, zal de in commissie reizende zijne declaratie van reis- en verblijfkosten, na ommekeert van iedere maand reizens, aan den onder-inspecteur kunnen inzenden, om door dezen laatsten de liquidatie ter Algemeene Rekenkamer te doen gevolg nemen, volgens de formaliteiten bij het Reglement dier kamer bepaald, en verder te worden geordonneerd op een der lands kassen.

Art. 19. Ingeval de in commissie of bij verplaatsing of verandering van garnizoen reizende het volle der hem bij art. 7 toegestane transportmiddelen niet had gehavigd, zal door hem niet meer dan het werkelijk genoten mogen worden gedeclareerd.

Art. 20. Officiëren, kadets en militaire beambten, die uithoofde van ziekte, letsel, door dienstontslag en op grond van een gemededeeling van de bevelhebber, van standplaats moeten verwisselen, zullen op de voor hunne rangen bepaalde transportmiddelen, gelijk dezelve bij dit reglement zijn voorgeschreven, kunnen aanspraak maken.

Art. 21. De bepalingen bij dit reglement voorkomende zijn alleen toepasselijk op officieren, Radets en militaire beambten, welke alleen en zonder troepen over land reizen. Met troepen marcherende worden zij provisioneel, volgens het marsch reglement, gearresteerd bij besluit van Kommissarissen Generaal in dato 7 maart 1817 no. 8 (Staatsblad no. 15), en de daarop verder gemaakte ampliatien en alteratien, gedeftrooneerd, de beambten volgens de rangen, met welke zij in het tableau van art. 7 hierboven zijn gelijk gesteld; wordende in dit geval de twee laatste klassen gelijk berekend.

Art. 22. De gezagvoerders van schepen zullen gehouden zijn aan de met hen reizenden, behoorlijk logies, de bepaalde scheepsruimte voor hunne bagagien, en goed water en brandhout te geven.

Na volbrachte reis zullen zij van de hoogste plaatselijke civiele autoriteit, op verklaring van de reizenden, een bewijs ontvangen, ten blijke dat door hen aan de wet is voldaan geworden.

Art. 23. Een ieder zal gehouden zijn binnen de maand na de afloop van de termijn van zijn termijn de graven van 100 of 1000 roeden in te zenden; ingevolge en voorzien van al de visa's volgens het hieraan geannexeerde model; om bij dezen laatsten de liquidatie bij de algemeene rekenkamer te doen gevolg nemen.

DECLARATIE van Reis- en Verblijfskosten van den Kapitein

zende (zie onder litt. A) krachts reisorder van

No. *hieraan gaarne toevoegen in originali.*

Datum 182	SPECIFICATIE.	palen afstand.	volle dagen.	competerende gelden.		Aanmerkingen.	
				per dag.	Totaal.		
2 april.	Van Batavia naar Cheribon en den aangekomen.	214	3	f 10	f 30	Heden 2 april van Batavia ver- trokken (De Resident)	
5 id.	Van Cheribon naar Indramajoe op den 5 daar aangekomen	34	2	10	20	Den 4 april te Cheribon aan- gekomen en op den 5 ter bevoor- dering zijner reis naar Indramajoe	
	1 heer en paard à 10 ct. p. paal.	34			3	40	op 34 palen afstands, verstrekt
	" " bediende id. à 05 " "	34			1	70	1 heer en paard, 1 bediende paard
	" 12 koelies à 2 " "	34			10	20	en 12 koelies. (De Resident)
	Verblijf te Indramajoe van 7 tot 10 april.						
							Den 6 op Indramajoe aangeko- men (De Assistent Resident)
11 april.	Terug naar Cheribon en aangekomen op den 12.	34	2	10	20	Den 11 april van Indramajoe terug naar Cheribon en hem ver- strekt (zie boven bij deszelfs aan- komst) (De Assistent Resident)	
	1 heer en paard à 10 ct. p. paal.	34			3	40	
	" " bediende id. à 05 " "	34			1	70	
	" 12 koelies à 2 " "	34			10	20	
13 id.	Van Cheribon naar Batavia en al- daar aangekomen op den 15 april 1828.	214	3	10	30	Den 12 te Cheribon aangeko- men en den 13 van daar naar Ba- tavia. (De Resident)	
	TOTAAL....				f 162	60	Den 15 te Batavia aangekomen. (De Resident)
							B.

A. Ingeval van verplaatsing of verandering van garnizoen, wordt gesteld, zoodat zijner bestemming bevoegende krachten besliden, en het zal alsdan alsnog voldoende zijn, dat de declaratie gevisceerd zij toe plaats van het vertrek en van de aankomst.

Opgemaakt te Batavia den

B. De reis-order moet niettemin volgens de militaire reglementen worden gevisceerd door de plaatselijke commandanten.

De KAPITEIN

Art. 24. Inlandsche officieren en kadets zullen de helft genieten der indemniteiten van reis- en verblijfskosten voor hunne rangen bij art. 7 hiervoren bepaald, doch wanneer zij in betaling gelijkstaan met Europeesche officieren en kadets zal hun het volle der indemniteiten van reis- en verblijfskosten bij gezegd art. 7 bepaald, worden voldaan.

Art. 25. Officieren der koloniale Marine over land reizende worden daarvoor gedefroijeerd, op de wijze bij dit reglement bepaald, terwijl ambtenaren tot het marine departement behorende in alles worden gedefroijeerd volgens het reglement op de reis- en verblijfskosten voor civiele ambtenaren.

Art. 26. Door het tegenwoordig reglement, het welk voor Java en Madura zal ingaan met 1° juli aanstaande en voor de buiten-bezittingen met den eersten der maand, volgende op die waarin hetzelfde aldaar zal zijn bekend geworden, worden alle vroegere wets-bepalingen en reglementen op de reis- en verblijfskosten der officieren voor Java en Madura en de buiten-bezittingen gearresteerd, ingetrokken en voor vervallen verklaard.

Het besluit van 7 november 1821, no. 11, (staatsblad no. 44,) voor de Molukkos gearresteerd, blijft in kracht, onder substitutie van het tegenwoordig reglement van reis- en verblijfskosten aan hetgeen waarvan in gedacht besluit wordt melding gemaakt, namelijk in art. 10 en 12.

Afschrift dezes zal worden verleend aan den Luitenant Gouverneur Generaal, ten fine van executie; zullende de inhoud in het staatsblad, alsmede in Javasche courant, worden geinsereerd.

TJIPANNAS, den 27sten mei 1828.

LD. Burggraaf DU-BUS DE GISIGNIES.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal
zijn de volgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot leden in den raad van justitie te Amboina, F. G. A. Martheze, J. B. Timmermans en C. Köhler.

Tot lid der weeskamer te Amboina, J. B. Timmermans, en zulks in plaats van C. Köhler, als zoodanig honorabel ontslagen.

Tot gouvernements translateur te Amboina, N. W. Moorrees, en zulks in plaats van K. C. Twissal, als zoodanig honorabel ontslagen.

HONORABEL ONTSLAGEN.

Als lid der weeskamer te Samarang, C. Schellema.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

*Tweeds vervolg en slot op het iets over Nederland
en Azië in den Hermes no. 11 voor 1827,
zie onze Courant no. 59.*

Indien wij ons langer bezig houden met de artikels van landbouw en handel, die in den Hermes voorkomen, dan met de staatkundige aangelegenheden, die daarin soms verhandeld worden, dan is het sensdeels, om dat wij deze takken beschouwen, als de rijkste bronnen van den waarachtigen voorspoed en grootheid dezer landen en des geliefden Vaderlands, en anderdeels, om dat wij gaarne aan eenen zoo werkzamen, kundigen en ijverigen man, als de heer van Griethuysen, die voorzeker niets dan het goede voor heeft, gaarne die inlichtingen willen geven, omtrent onze bezittingen, en den staat van zaken aldaar, welke hij nog schijnt te ontbreken. Eene onbegrijpelijke traagheid schijnt het nog bij velen in het Vaderland te heerschen, (wij zouden bijna zeggen onverschilligheid), omtrent de kennis en de bevordering der ware belangen dezer gewesten; wij zijn het alhier niet, die de ingewikkelde beschuldigheden verdienen, die men zoo vaak uitbrengt, en die opgesloten liggen in deze of gene zinsnede, die dagelijks in den Hermes herhaald wordt, dat onze industrie voor die van andere koloniale volken moet achterstaan. Maar het is den Nederlandschen handel, het is den nationalen ondernemings geest die zij toekomen, die wel klaagt, maar die schijnt te sluimeren, die zich grootendeels bepaalt tot den ouden gang, en die van de gunstige gelegenheid, die Indie, onder het tegenwoordig bestuur, oplevert, om aan nationale vlijt en nijverheid de grootste vlugt te geven, geen gebruik weet te maken. — Wil men dan alles van het Bestuur en niets van zich zelven vergen? Zie wat de particuliere handel, in de Engelsche bezittingen, (volgens de tabel in den Hermes no. 11, op pag. 75 medegedeeld), gedaan heeft, zoodra de wetten eenige vrijheid verleenden? En wat doen tegenwoordig onze hollandsche kooplieden en kapitalisten, om de rijke bronnen van welvaart, die hun door onzen voor vaderlandsche welvaart zorgende Koning alhier geopend zijn? Waar zijn de Nederlandsche kapitalen, die besteed worden, om dezen of genen tak van landbouw te ontwikkelen? Waar zijn de Vaderlandsche fondsen, die men nogtans met een stellig vooruitzicht van zekeren winst zou kunnen gebruiken? Nog eens, men wil maaijen zonder gezaaid te hebben, en zoo lang die geest in het Vaderland bestaat, zal Nederlandsch Indie voor hetzelfde ook nooit wezen, wat het stellig worden kan, zoodra men slechts van de gelegenheid weet gebruik te maken, die

door vlijt en nijverheid, beschermende, en ontwikkelende wetten en inrigtingen, in deze gewesten, tegenwoordig aan een ieder door een weldadig Bestuur gegeven wordt.

Wij kunnen ons niet onthouden van bij deze gelegenheid eene aanmerking te maken; die wij hopen, dat, zoo hier als in het Vaderland, mag ter harte worden genomen, niet zoo zeer om den ijdel roem te behalen van ons gevoelen te hooren toejuichen, dan wel om dat wij ons overtuigd houden, dat als onze Landgenooten de waarachtige waarde van Java voor landbouw en handel kennen, dat dan die zichtbare onverschilligheid, die luide klachten, wat hebben wij aan Indie? zullen plaats maken voor eenen prijzenswaardigen ijver, om die bronnen van nationalen voorspoed, die wij God dank nog in ons vermogen hebben, tot heil van het geliefde Vaderland en tot bloei van deszelfs handel en industrie steeds meer en meer te openen.

Waardoor is van de vroegste tijden af Java en Indie voor den Vaderlandschen handel van zulk een hoog belang geweest? Was het niet door die keur van produkten, die onze bodems uit deze rijke oorden haalden, en die uit ons Vaderland in alle de gewesten van Europa verspreid werden? Hij, die slechts eenigzins bekend is met de geschiedenis des Indischen handels, zal zich overtuigd houden, dat, ten tijde dat Indie eene groote verscheidenheid van produkten naar het Vaderland deed toestroomen, de Vaderlandsche handel den hoogst mogelijken trap van bloei bereikte. Welk Nederlander herdenkt niet met eenen zekeren trots die roemvolle dagen, waarin onze nijvere voorvaders zich de grootste opofferingen getroosten om uit deze verwijderde oorden de schatten te gaan halen, die zij noodig hadden, om den nauwelijks vrij gevochten Vaderlandschen grond dat bestaan onder de volken te geven, waarvoor het zoo uitmunterend geschikt was. Toen zag men vloot op vloot met tonnen schats beladen den oceaan doorklieven, om van de Indische vorsten de geurige voortbrengselen van hunne vruchtbare rijken te gaan opkopen, en die goederen gaven aan het dierbare Vaderland, door eenen honderdvoudigen winst, dien rijkdom en grootheid, die het onder alle de volken van Europa deden uitblinken. De stroom der gebeurtenissen heeft wel is waar groote veranderingen te weeg gebracht, maar heeft Neerlandsch Indie, wat men er ook van zegge, het vermogen nog niet ontnomen om Nederland ten zegen, tot vermeerdering van bloei en voorspoed te zijn. De koloniale ontwikkeling, die vooral de Engelschen en ook de andere Europeesche volken gekregen hebben, zal wel voor altoos beletten dat Nederland alleen de stapelplaats van Europa voor de Indische produkten worde, maar heeft (hoe kolossaal die ontwikkeling ook zijn moge) de onmogelijkheid nog niet daargesteld, dat Nederland door Nederlandsch Indie met eenen gelijken tred met de grootste handeldrijvende mogendheden zou kunnen gaan. Wij behoeven slechts eenigzins anders gewijzigd dat gene te doen, dat onze voorvaders deden, dat gene na te volgen, dat andere volken doen, namelijk kortstondige opofferingen zich getroosten, in het stellige vooruitzicht van zekere winsten. Ons bestaan in Indie is geheel veranderd; wij zijn er geen kooplieden meer, die zich slechts vergenoegen om met hun geld van vreemden goederen te koop; wij zijn eene mogendheid geworden, die door ontwikkeling van nationale vlijt en nijverheid het dierbare Moederland ten zegen moeten zijn. Als hij, aan wien het Bestuur dezer gewesten is toevertrouwd, door deelmatige inrigtingen en wetten, de gelegenheid daargestelt, om dat heilzame doel te bereiken, dan is het aan de natie om daar gebruik van te maken, of niet te klagen. . . . Door de vaderlijke inzichten van den Koning in de waarachtige belangen van deze gewesten voor het Vaderland, is, in de heilzame wetten voor vrije cultuur, de weg geopend, om Java tot een trap van nog ongekennden bloei te brengen; wij durven, zonder vrees van tegeghesproken te worden, beweerden dat door ontwikkeling van landbouw Java in zich het vermogen heeft om door menigvuldigheid en verscheidenheid van voortbrengselen, den Nederlandschen handel tot den hoogsten trap van bloei op te voeren. Maar als de Nederlanders hunne kapitalen in hunne geldkisten laten sluimeren, en hunnen overvloed niet gebruiken, om hier de rijke bronnen van welvaart te openen, zullen zij zich moeten getroosten van te zien, dat vreemden zich hier nederzetten, en, na eenen korten tijd hier onder de bescherming van ontwikkelende wetten, gebaat te hebben, met hunne schatten weder naar hun Vaderland terugkeeren.

Wij hebben ons verplicht gerekend, dit rondborstig te verklaren, om dat wij door al hetgeen, dat wij van het algemeen gevoelen in het Vaderland omtrent Indie hooren, de overtuiging bekomen hebben, dat men niet schijnt te willen weten, wat men doen moet, om Indie tot den beantwoorde, of aan de opofferingen die tijdsomstandigheden en eene verkeerde wijze van zien noodzakelijk hadden gemaakt, of aan de regtmatige verwachtingen, die sommigen gekoesterd hadden.

Java is geen Peru, waar rijke goudmijnen de guldacht van den gewapenden geweldenaar kunnen voldoen, maar Java's vruchtbare velden en weelderig berggenoodigen den werkzamen en nijveren mensch, en belooven hem de streeklendste bevoeling van eenen ruimen overvloed, en redelijken arbeid.

Wij moeten nog eens terugkomen op het geen in sommige nummers van den Hermes en ook weer in no. 11 gezegd wordt, omtrent de cultuur van handels artikelen, die op Java zouden kunnen worden ondernomen. De bewijzen zijn daar, indigo cultuur, thee, suiker, peper, kaneel, katoen, zijde, alle die voor de Europeesche markten zoo belangrijke artikels, zouden hier met voordeel kunnen geteeld worden. Men wacht slechts op nijvere Nederlanders, om die rijke bronnen te ontginnen, en zoodra de ondernemings geest van onze natie weder die vlugt zal genomen hebben, waardoor in vroegere tijden Nederland tot dien trap van grootheid geklommen is, zal Nederland den Koning zegenen, die zijne vaderlijke bemoeijingen over deze gewesten heeft uitgestrekt, en een systeem heeft ingevoerd, dat bij een goed begrip der natie niet anders dan de heerlijkste resultaten voor nationalen bloei en voorspoed hebben kan.

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DONDERDAG, den 5den Juni 1828.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op donderdag den 19den juni 1828, 's morgens te
ure, zal door den venduimeester te Samarang, alwaar
dien dage vendutie wordt gehouden, ten overstaan
eene kommissie uit den raad van justitie te dezer
e, en ten bijwezen van den deurwaarder bij gemel-
raad, krachtens appointement van executie in dato 9
ari 1828, door gemelden raad verleend aan het kol-
van weesmeesteren te Samarang, contra *Jacobus*
te en *Fredrik Herman Winkelhagen*, beide won-
te te Rembang, ten verzoeken van *Charles Philip*
Gloss, prokureur postulerende voor genoemden raad,
generale gemachtigde van heeren weesmeesteren, publiek
ocht worden:

Het vierde aandeel van het landschap Gemoelak, met
 daarop toe liggende perceelen, rietvelden, enz., ge-
 en benoorden en bezuiden den algemeenen landweg van
 Sarang naar Damak, tusschen de navolgende grenspalen,
 t het noorden belend aan den algemeenen landweg van Sa-
 rang naar Damak, aan het perceel Torbaja, en ten
 den van gemelden weg, aan het perceel Caligawe. Het
 den grenst aan het land van en onder de benaming
 end van Damak Singen en loopt van daar tot aan
 rmelden grooten landweg, de oostzijde is vervolgens
 end aan de perceelen no. 6, 4 en 5, makende de door-
 pende rivier van Boeloelang tot aan de zee de oos-
 limieten uit, en wordende het geheele landschap
 door ingesloten; zijnde voorts de inhouds vlakke van
 landschap groot acht duizend en drie en veertig en
 halven morgen, in eigendom toebehoorende aan voor-
 mden Jacobus Mente en Fredrik Herman Winkel-
 gen.

die gading hebben om voorschreven landschap te koop,
die komen ten dage, datum, ure en plaats voorschre-
aanhooren de conditien en loen hun profijt.
Alus gepubliceerd en geafficheerd, te Samarang, den
nen mei 1828.

De zette daarop en geze. exp. voornoemd.
A. PIJL.

Op donderdag den 17den juni 1828, 's morgens te
12 ure, zal door den vendomeester te Samarang, alwaar ten
dage vendutie zal worden gehouden, ten overstaan
eene kommissie uit den raad van justitie te dezer
te, en ten bij aanwezen van den daerwaarder bij gemelden
krachtens appointement van executie in, dato 9 ja-
1828, verleend aan het kollegie van weesmeesteren
Samarang, contra *Herman Fredrik Winkelhagen*,
kende te Rembang, ten verzoeko van *Charles Philip*
Cloux, prokureur postulerende voor genoemden raad,
generale gemagtigde van heeren weesmeesteren, pu-
k verzoeks werden:

en vierde aandeel in het landschap Gemoelak, met de in liggende dessa's, rijstvelden enz., enz., gelegen be-
rden en bezuiden den algemeenen landweg van Sama-
naar Damak, wijk litt. U, no. 3, tusschen de na-
ende grenspalen, als het noordén belend aan de
het westen belend ten deele als benoorden, den al-
gemeenen landweg van Samarang en Damak, aan het per-
Torbaja en ten zuiden van gemelden weg aan het
eel Caligawee, ten zuiden grenst hetzelfde aan het land
en belend onder de heesaming van Damak Singen,
loopt tot aan voormelden grooten landweg, de oost-
e is vervolgens belend aan de percelen no. 6, 4 en 5,
ende de doorloppende rivier van Beeloelang tot aan
zee, de ooster. lipieten uit en wordende het geheele
schap daardoor ingesloten, zijnde voorts de inhouds-
te van dit geheel landschap groot acht duizend drie
veertig en een halven morgen, in eigendôm toebehoor-
de aan gemelden *Herman Fredrik Winkelhagen*.

die gading hebben om voorschreven landschap te koo-
den, komen ten dage, datum, aere en plaats voorschre-
aanbooren de conditien en doen hun profijt.
aldus gepubliceerd en geafficheerd, te Samarang, den
ten mei 1828.

De eerste denkw. en gez. expl. voornd.
A. PIJL.

te koop, europische schoenen, tegen civiele prijzen, bij
Bailly, concierge.

Op de vendutie van vrijdag aanstaande, aan het sterf-
van wijlen den heer G. T. Blom, zullen mede ver-
ocht worden enkele certificaten van den Ind. Ach-
stand.

AVIA, den 2den juni 1898.

Schouten presenteert factuurs gewijze de lading van
Nederlandsch schip ELIZA, kapitein A. J. J. Jacomitsel,
bestaande in: roode wijnen, van het merk E. S. en Ellink-
huizen, jenever, boter, kaas, hammen en andere pro-

visiën; witte en gedrukte katoenen lijwaden, batiksche doeken en sarongs, alle soorten van laken, fijne militaire wapenen, alle soorten van staal- en ijzerwaren enz., enz., ten kantore van *N. Cezard*.

—Op de vendutie van aanstaanden vrijdag, zal mede verkocht worden een Piano Forté.

—Bij den ondergeteekenden op den Z. O. hoek van het Koningsplein, is te bekomen onharige padië à f 30 de 100 bossen; witte rijst à 50 cs. de gantang; versche boter à f 1 per pond; koffij à f 2 per gantang.

ADMENT.

—Verkoop op regtelyk gezag. Op woensdag den 15den juni 1828, ten morgens te 9 ure, zal alhier bij executie voor en van wege het kollegie van weesmeesteren te Samarang, ten overstaan van twee gecommiteerden en ten bywezen van den ondergetekenden, door den veenmeester alhier publiek worden verkocht, krachtens het vonnis van den Raad van Justitie, in dato 2 januari 1828, de navolgende vastigheden, toebehoorende aan *H. F. Winc-*
kelhaagen.

1. Eene steenen met dappelen gedekte woning, met steenen bijgehouden, staande en gelegen beoosten het Fort aan den grooten weg alhier.

2. Eene planken met pannen gedekte woning, met
dies steenen bijgebouwen en omring, staande en gelegen
aan den grooten weg vlak over het Fort alhier.

Indien er iemand mocht zijn, die eenig regt, actie of toezegging op de voorschreven vastigheden zoude willen opponderen tegen de executie en verkoop, die komen en make het nu ondergetoehenden bekend.

Rembang, De waarn. Exploiteur,
den 28sten mei 1828. AGEERBEEK.

—Op zaterdag den 7den juni, voor het huis van den heer N. Reinbout, voor rekening van diversen, en ten behoeve van G. Hager 998. 54 wege van executie achterhaalde goederen, als: wagen, en bende paarden, wagens en bende's, meubelen en andere goederen; en te 11 ure, ten overstaan eener commissie uit den landraad alhier, de, in de Couranten no. 56, 58, 59 en 60 geannoncerde vastigheden, voor rekening Moehamad Polono Abdul Kani, ten behoeve van het veldkantoor; alsmede chinesische huismeeubelen, slaven, enz.

— Bij den ondergeteekenden is per last schip Gonsoudu,
kapt. H. Bor., aangebracht spiegels en schilderijen, waarvan
diverse grootte; supra (fijn) awast, en blauw libani,
gekeperd fenel, zwart zijden fluweel, zwarte satijn geke-
perde doeken, brusselische heeren en dames kousen en
schorten, en kindt schoenen, katoenen kousen en sokken,
Varias cigaren, robbé, koek, frankien suikerwerk, Hol-
landsche vruchten op brandewijn, brassensap, bakkengut-
ten en diverse pfevisien, enz. wijlen erodop bij uit gis-
te. De afzender is: awast DUK, op de Longe de Korte.

— Bij Kellchenhuys en Co.: zijn te bekomen, tegen de minste prijzen & zilvergeld, de volgende goederen, welke gebragt per het schip ELIZABETH en anderen, als beste medoc wijn op vaten, bestaande uit wijnen als van Suarmondt, Ellinkhuizen, van Vissingen, van Wap-souw, enz., echte mader-, witte-, frontignac- en moesel-wijn, portwijn, rhijnwijn, waaronder Laubenheimer, en andere fijne wijnen, hollandsch, schiedt, waaronder Janszop-fleschen, brandewijn, mineraalwater, wijnazijn, slaolie, heesensap, en de cologne, boter, kaas, hammen, ribben ten bilstukken, rolpens, puik haring in vaatjes, van 1 & 2 dozijn, zalma, paling, ansjovis in vaatjes, lang- en stokvisch, gedroogde vruchten in fleschen, alsoo pelen, appelen, pruimen, rozijnen, correnten en morellen, kouskousoren, ingelegde groenten, als: bloemkool, spercieboonen en andyvie enz., extra fijne lakas, hoedap, men-vrouwen en kinder katoenen konzen, fiane scharen, penbesessen en andere stiel- en pleetvanden, alsmede andere diverse goederen, waaronder beste manilla en amerikaansche cigaren.

—De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat hij eene toko heeft opgericht op Ryswyk, in het huis van den heer Generaal van Geen, alwaar de volgende goederen, tegen zeer modique prijzen, bij hem zijn te bekomen, roode wijn, mader-, rhaywijn, musaat-, frontignac-, bourgogne-, portwijn, champagne en meer andere soorten van sijne wijnen, beste proffisen, bestaande in: hammen, boter, kaas, rookvleesch, sauzen, de bologne, rolpens, pekeworst, gerookte ossentongen, kookhazuren, vruchten op brandewijn, vleesch en vischsausen, lengvisch in blik, enz., een prachtig assortiment wapenen en epauletten, waaronder fraaie model en fag-

J. SPEET.

SCHERIUS EN CAMP.

Te BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.